

Modul 2 – Forbered dit gårdbesøg

Førstehånds læring fra en landmand kan være en inspirerende oplevelse for børn og unge. Og forberedes besøget ordentligt, kan det understøtte en mere sammenhængende og konkretiseret læring inden for mange temaer og fag i dagtilbud/skoler. Dette modul sætter fokus på nogle konkrete redskaber og opmærksomhedspunkter, der kan benyttes til at sikre succesfulde besøg på øko-gårde.

Modulets formål

Del 1. At opnå overblik over de vigtigste aspekter af besøg på øko-gårde med børn og unge, samt kendskab til redskaber, der understøtter at gårdbesøgene lever op til de definerede mål – for landmænd såvel som pædagoger/lærere.

Del 2. At opnå bevidsthed om mulige sundheds- og sikkerhedsrisici og redskaber til at tage hånd om dem.

Når jeg har afsluttet modulet har jeg lært:

1. at skabe overblik over de vigtigste aspekter af et øko-gård besøg
2. at planlægge og strukturere et øko-gård besøg på en alderssvarende måde.
3. at understøtte at besøget ikke medfører sikkerheds- eller sundhedsrisici for børn eller dyr.

Del 1 – Forberedelse

I denne del lærer jeg at:

1. afstemme forventninger mellem landmanden og pædagogen/læreren
2. planlægge og strukturere et dagsprogram for øko-gård besøg
3. skabe sammenhæng mellem aktiviteterne på gården og læremål, herunder at lave før og efter aktiviteter

Introduktion til emnet:

Førstehånds læring gennem et gårdbesøg kan være en vigtig, formativ oplevelse, der øger børn og unges viden om og interesse for fødevareproduktion og -forbrug. En grundig forberedelse vil sikre at besøget ikke blot bliver en sjov udflugt, men også understøtter de opstillede læringsmål. I denne del vil du blive præsenteret for nogle af de aspekter, som er væsentlige at inddrage i planlægningen forud for besøget.

Du finder også materiale til at udarbejde før- og efter aktiviteter, men hovedfokus i herværende modul er på rammerne for besøget, mens selve indholdet i aktiviteterne gennemgås i modul 3.

Kapitlerne henvender sig både til gårdpersonalet og personale i dagtilbud/skoler, mens andre er mere specifikt rettet mod en af grupperne. Det anbefales dog at gennemgå alle afsnittene, da det kan give et bedre udgangspunkt for et tæt samarbejde.

Kapitel 1. Planlægning – set fra gårdens perspektiv.

Før du inviterer børn og unge til gården er det en god ide at overveje hvilke forventninger du har til besøget – hvad vil du have ud af det, hvilke muligheder og begrænsninger giver dine faciliteter? I nedenstående tjekliste finder du nogle spørgsmål, som kan hjælpe dig til at blive mere afklaret.

Tjekliste: [Planlægning – Refleksionsspørgsmål til gården](#)

Giv gerne dagtilbuddene/skolerne en informationspakke om din gård, dine læringsfaciliteter og de aktiviteter du kan tilbyde. Det kan eksempelvis være et kort, fakta ark og statistikker, som pædagogen/læreren kan arbejde med sammen

med børnene forud for besøget.

Før du indleder et samarbejde er det også en god ide at kontakte dit forsikringsselskab, med henblik på at afklare om der er særlige forholdsregler, du skal være opmærksom på.

Nedenstående finder du tysk-sprogede inspirationsvideoer fra skole-gård samarbejder i Østrig. Se mere på: www.schuleambauernhof.at

Flere eksempler på tysk og engelsk (korte film)

- [Biobauernhof Prentlhof in Wien \(wien.at\)](#)
- [Bauernhof Holzner Oberösterreich](#)
- [Bauernhof Schörkhuber](#)
- [Bauernhof Schrefel in Göstling](#)
- [Biohof Michaeler im Marchfeld](#)
- [Sheep-farm](#)

Kapitel 2 - Planlægning – set fra institutionens/skolens perspektiv.

At malke køer, lave smør, bage brød, plukke frugter, fodre, vandre og klappe dyr, muge ud i stalden, høste korn, kartofler og grøntsager, lave hø, klassificere planter, prissætte afgrøderne, mærke mulden... der er mange muligheder for praktiske opgaver. Og alle disse oplevelser kan – hvis vi planlægger og organiserer dem ordentligt – blive en optimal, komplementær læring til den kognitive indlæring. Derudover kan den fælles og følelsesmæssige oplevelse på gården være med til at stimulere det sociale fællesskab i en klasse eller børnegruppe. Som pædagog/lærer skal du både overveje dine forventninger til besøget, samt udarbejde en mere konkret tjekliste over alt det du skal have styr på før besøget og hvad du har brug for at medbringe på dagen.

I denne tjekliste finder du en række spørgsmål, som kan hjælpe dig til at reflektere over dine forventninger.

Tjekliste: Refleksionsspørgsmål til lærere og pædagoger

Denne tjekliste kan være dit udgangspunkt for at skabe et overblik over mere konkrete opgaver forud for besøget, men skal naturligvis tilpasses det konkrete besøg.

Tjekliste: [Forberedelse og refleksion i klasserummet](#)

Kapitel 3 – Samarbejde

Før besøget er det væsentligt at gårdpersonalet og pædagog/lærer diskuterer formålet med besøget og laver konkrete aftaler. Hvis det er muligt, er det en god ide at den ansvarlige pædagog/lærer besøger gården forud for besøget, særligt hvis gården ikke er erfaren i at modtage besøg af målgruppen.

Nedenstående tjekliste kan hjælpe til at sikre, at I når omkring de væsentligste emner.

Tjekliste: [Planlægning](#)

Proforma

Det kan være en god ide gensidigt at bekræfte besøget gennem en skriftlig bekræftelse, hvori det beskrives hvilke aktiviteter, der kan gennemføres, om og i så fald hvad besøget koster, og en tidsplan.

Du kan finde inspiration i den nedenstående tjekliste: [Bekræftelsesformular](#)

Kapitel 4 – før og efter aktiviteter for dagtilbud/skoler og gården

Inden besøget er det en god ide at forberede børn/unge, både i forhold til det praktiske, men også i forhold til hvad de skal lære om, for at få mest muligt ud af besøget.

- Snak sammen om hvor i skal hen og hvorfor, hvad i skal lave der og hvordan det knytter til de emner I har haft i undervisningen.
- Giv eleverne opgaver før besøget – tilpas opgaverne til fag og alder
- Forbered børnene/elevne på hvad de kan komme til at se på gården og hvordan de bør opføre sig rundt om dyrene, maskiner og i det hele taget.
- Snak om hygiejne, særligt efter kontakt med dyr.

Det er ligeledes væsentligt at børnene understøttes i at reflektere over deres oplevelser undervejs og efter besøget.

Hvis muligt er det en god ide at landmanden og pædagogen/læreren laver en form for evaluering/refleksion over besøget og skriver dette ned. Det kan være værdifuld information i planlægningen af fremtidige besøg.

Del 2 – Sikkerhed på gården

I denne del lærer jeg om:

1. hvilke risici, der kan være forbundet med besøget for børn og dyr og hvordan der tages hånd om disse
2. at udforme regler og retningslinjer for børn og andre besøgene

Introduktion til emnet:

Det er naturligvis vigtigt at besøgene forløber sikkert for både børn og dyr og dette kapitel giver dig nogle redskaber til at minimere potentielle risici.

Kapitel 1 - Hvilke risici skal du være opmærksom på?

På en gård kan der være risici som de besøgende ikke er opmærksomme på. For at sikre et sikkert besøg er det nødvendigt at landmænd, lærere/pædagoger og børn er opmærksomme på disse risici for dermed at kunne minimere dem.

Gennemgå derfor følgende forud for besøget:

- Hvilke risici vil de besøgende møde?
- Hvilken type opførsel vil øge risikoen?
- Hvordan kan disse risici kontrolleres?
- Hvordan er børn og personale forsikrede under besøget. Husk at have helt styr på hvilke regler, der gælder for besøget.

Den ansvarlige på gården bør løbende gennemføre risikovurderinger. Læreren/pædagogen kan, hvis muligt, udføre et før-besøg, hvor I, udover den resterende planlægning, også gennemgår en risikovurdering og diskuterer om der er noget, der bør håndteres forud for besøget, samt hvordan pædagogen/læreren bedst forbereder børnene.

Kapitel 2 – Kontakt med dyr

For mange børn og unge er kontakt med dyrene den mest attraktive del af et øko-gård besøg, men det er vigtigt at børnene kender og respekterer de forholdsregler, der gælder for kontakten herme – både for børnenes og dyrenes skyld.

Fortæl børnene at dyrene ikke er legetøj. Respektfuld behandling er nødvendig! Vis de besøgende hvordan de omgås dyrene, herunder hvordan de nærmer sig dem forsigtigt. Og husk altid at vælge rolige dyr til gård besøgene.

Lad aldrig børnene være alene med dyrene uden opsyn.

Alle dyr bærer naturligt en række mikroorganismer, som ikke skader dyret, men som potentielt kan gøre mennesker syge – og omvendt. Instruer derfor de besøgene til den nødvendige hygiejne:

- Ingen spisning i områder med dyr
- Vask altid hænder efter at have rørt dyrene
- Fodr aldrig dyrene med mad, du har medbragt, medmindre den ansatte på gården giver dig tilladelse.
- Kys ikke dyrene.
- Smag ikke på dyrenes mad.

Sørg for at der er tilstrækkeligt med muligheder for håndvask før evt. spisning og ved afslutning af besøget.

Kapitel 3 – Enkle og tydelige regler

For at sikre de besøgendes sikkerhed, såvel som dyrenes, er det vigtigt at opstille nogle enkle og tydelige regler for opholdet på gården. Præsenter disse for børnene og tag dig tid til at forklare hvorfor det er vigtigt, at de bliver fulgt. Skriv dem også gerne på en plakat.

Herunder finder du et forslag til et sådan regelsæt, men det skal naturligvis tilpasses den konkrete gård og besøgsgruppens alder og sammensætning.

- Jeg bestemmer! Jeg kender dyrene og gården og ved derfor hvor og hvad der kan være farligt – for Jer eller dyrene.
- Når EN taler, lytter de andre. Når jeg fortæller noget særlig vigtigt, holder jeg hånden i vejret. Så er det endnu vigtigere at du er stille og lytter. Det er vigtigt, fordi vi er udendørs og det kan være svært at høre hinanden.
- Kun rolige børn må komme i nærheden af dyrene. Dyrene er ikke vant til højlydt råben og hurtige bevægelser. De er følsomme og kan blive syge eller komme til skade hvis de stresses eller forskrækkes.
- Vi bliver samlet som en gruppe. På alle gårde er der steder eller ting, som kan være farlige. Jeg viser Jer nogle af dem senere og forklarer om dem. Men det er vigtigt at I ikke løber omkring uden en voksen.
- Tag affald med Jer til vi kommer til en skraldespand. Dyrene kan blive syge af at spise smidt affald eller komme til skade med emballagen. Det gælder både dyrene på gården og de vildtlevende dyr.